

Rapport efter en enkät till Nationella etiknätverket genomförd 18 augusti – 4 september 2017.

Marie Chenik (MC) ordförande för Nationella etiknätverket, senior rådgivare i etikfrågor, RN. MSc. Karolinska Institutet/Lime/CHE har tagit fram, genomfört och sammanställt enkäten.

Rapporten publiceras på https://kiedit.ki.se/lime/etik-i-praktiken?_ga=2.165404735.1087468726.1508917863-27154907.1466582929

Syfte:

Syftet med enkäten är att få veta hur Nationella etiknätverket och det som görs inom etiknätverket värderas av medlemmarna.

Vidare är syftet med enkäten att ge medlemmarna större insikt i hur etiknätverket fungerar idag samt bättre kännedom om vilka förutsättningar som finns för att etiknätverket ska kunna fortsätta i framtiden.

Utskick av enkäten:

Den 18 augusti 2017 skickades enkäten till Nationella etiknätverket som e-enkät från Karolinska Institutet. Enkäten skickades till samtliga namn i sändningslistan för etiknätverket som MC ansvarar för. D.v.s. till personer som utnyttjar och interagerar med etiknätverket på något sätt, även om det bara är genom att ta del av infomailen/omvärldsbevakningen. Deltagandet var frivilligt och enkäten behandlades helt anonymt.

Innehåll

Kort sammanfattning. Viktiga punkter	s.3
Inledning. Resultat	s.4
Fråga 1	s.5
Fråga 2	s.6
Fråga 3	s.7
Fråga 4	s.8
Fråga 5	s.9
Fråga 6	s.10
Fråga 7	s.11
Fråga 8	s.12
Fråga 9 + 10	s.13
Fråga 11	s.14
Fråga 12 + 13	s.15
Fråga 14	s.16

Kort sammanfattning av resultatet

Enkätsvaren visar att:

- Samtliga respondenter (100 %) anser det värdefullt att etiknätverket finns.
- Den årliga konferensen och möjligheten till kontakter med andra etikgrupper och olika instanser inom området uppskattas av många.
- Den regelbundna omvärldsbevakningen får högsta poäng.
- Webbsidan som startade i slutet av 2016 är redan känd och uppskattad.
- Det kan finnas ett behov av att informera mer utförligt om hur etiknätverket organiseras och drivs.
- Ett tiotal medlemmar önskar engagera sig mer i etiknätverkets arbete men att majoriteten (82 %) kan/vill inte göra det.
- En övervägande majoritet (92 %) anser att det vore bra att bilda en kärngrupp med en representant från varje landsting/region/universitetssjukhus.
- Ca 75 % av respondenterna tillhör en etikgrupp. Flest på landsting/regionsnivå.

Viktiga punkter som berörs

- Etiknätverkets ekonomiska resurser (brist på)
- Etiknätverkets organisation
- Medlemmarnas engagemang
- Ansvar för den årliga konferensen och andra aktiviteter
- Externa aktörers (SKL, Smer, professionernas etiska råd, myndigheter m.fl.) inställning och medverkan
- Etiknätverkets framtid.

Inledning

Historik.

Nationella etiknätverket bildades 2004 på Karolinska Sjukhuset (KS) vid en träff med landets etiksamordnare/liknande och medlemmar i etikgrupper.

Etiknätverket vänder sig till personer med ansvar för och engagemang i etikarbete inom hälso- och sjukvården i Sverige, i första hand medlemmar i lokala etikgrupper på sjukhus- och landstingsnivå samt medlemmar i andra grupper med fokus på etikfrågor inom området hälso- och sjukvård.

Organisation.

Etiknätverket har en ordförande Marie Chenik (MC), ett arbetsutskott med Lollo Lindsmyr (Region Örebro), Viveca Andersson (Region Halland) och Rose-Marie Isaksson (Region Norrbotten) och ca 160 medlemmar. Läs mer på webbsidan.

Ekonomi.

- Etiknätverket har inga ekonomiska resurser för att täcka nödvändiga kostnader och måste för närvarande förlita sig på att någon är beredd att arbeta ideellt och att eventuella sponsorer skänker bidrag till etiknätverket.

Resultat

Antal utskick: 161

Antal svar: 59

Svarsfrekvens: 36,65 %

Information om vilka som ingick i målgruppen skickades i samband med enkäten.

Antalet svar (59), drygt en tredje del av etiknätverkets medlemmar, motsvarar antalet personer som är ”aktiva” medlemmar, d.v.s. antalet personer som vanligtvis hör av sig, bidrar med information att sprida, skickar frågor eller svarar på frågor, lämnar förslag, ger feedback, ger stöd etc. Även om det är mycket glädjande att en tredje del har svarat var önskemålet att uppnå högre svarsfrekvens.

Olika faktorer kan ha påverkat svarsfrekvensen negativt som bl.a. val av datum (det var fortfarande sommar och semestertid) och kort svarstid.

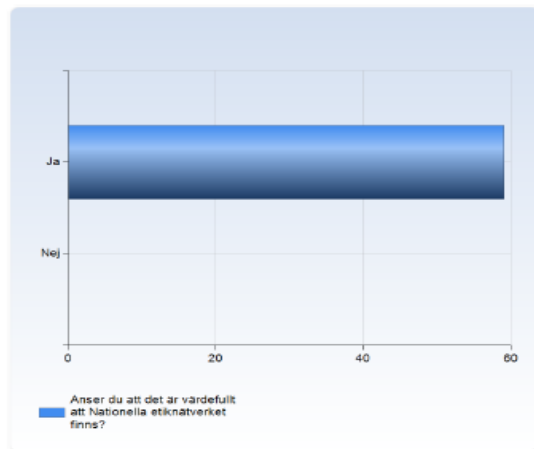
Kommentar:

En förfrågan om vilka som inte vill ha kvar sitt namn på medlemslistan skickas till alla ca en gång/år. Det var då rimligt att utgå ifrån att samtliga som fick enkäten hade gjort ett aktivt val både att anmäla sig och att stanna kvar som medlem i etiknätverket.

Alla som har sina namn på sändningslistan anser sig kanske inte per automatik som medlemmar. Det kan finnas anledning att precisera vem som anses vara medlem och vad det innebär att vara medlem i Nationella etiknätverket.

Fråga 1:**Anser du att det är värdefullt att Nationella etiknätverket finns?**

Anser du att det är värdefullt att Nationella etiknätverket finns?	Antal svar
Ja	59 (100,0%)
Nej	0 (0,0%)
Summa	59 (100,0%)

	Medelvärde	Standardavvikelse	Variationskoefficient	Min	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Max
Anser du att det är värdefullt att Nationella etiknätverket finns?	1,0	0,0	0,0 %	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Samtliga respondenter svarar att det är värdefullt att etiknätverket finns. Det lämnar inget tvivel om etiknätverkets värde för medlemmarna och att nationell samverkan anses nödvändigt.

Kommentar:

När nationella etiknätverket bildades 2004 fanns det inget annat liknande etiknätverk i Sverige, det hade inte funnits något innan och det finns inte idag. Sedan starten 2004 har Nationella etiknätverket utvecklats och antalet medlemmar har ökat. För närvarande är samtliga landsting och regioner representerade i etiknätverket, utom Region Uppsala.

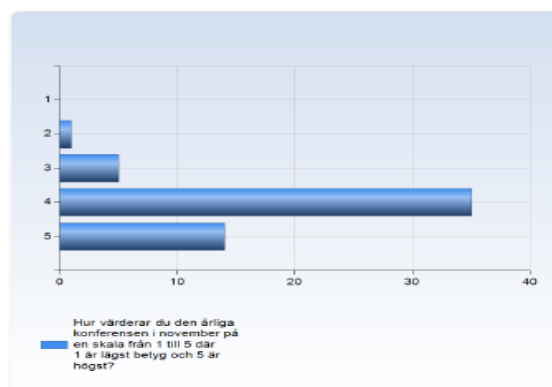
Frågan är hur etiknätverket ska fortsätta finnas i många år till?

Aktivt engagemang från fler medlemmar samt stöd, bl.a. långsiktigt ekonomiskt stöd ”utifrån” ser ut att vara nödvändiga ingredienser om man vill att etiknätverket ska ha en framtid.

Fråga 2:

Hur värderar du den årliga konferensen i november på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?

Hur värderar du den årliga konferensen i november på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?	Antal svar
1	0 (0,0%)
2	1 (1,8%)
3	5 (9,1%)
4	35 (63,6%)
5	14 (25,5%)
Summa	55 (100,0%)

Hur värderar du den årliga konferensen i november på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?	Medelvärde	Standardavvikelse	Variationskoefficient	Min	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Max
	4,1	0,6	15,5 %	2,0	4,0	4,0	4,5	5,0

Gemenskap och input på nationell nivå värderas högt av respondenterna.

Resultatet kan också tolkas som att organisationen av konferensen bedöms vara tillfredställande och innehållet på konferensen bedöms vara god gällande föreläsare, ämnen och deltagare.

Några respondenter värderar konferensen inte lika högt. Det är svårt att veta om de ”låga värden” är från regioner/landsting där man har ett väl fungerande etikråd och medlemmar med hög kompetens/kunskap och är nöjd med det man har.

Eller tvärtom, om det handlar om svar från regioner/landsting där etiken inte värderas så högt och det nationella engagemanget inte betyder så mycket.

Eller om det kanske är relaterat till att man har deltagit i konferensen och inte varit nöjd.

Kommentar:

Etiknätverket startade med en konferens i november 2004. Sedan dess, varje år i november, har det hållits en konferens. Det har blivit en tradition, något att se fram emot under den mörka årstiden. Den årliga konferensen kan ses som en av ”pelarna” som håller ihop etiknätverket.

Det var tänkt att arrangemangen skulle genomföras enligt ”stafettmodellen”, det vill säga att något sjukhus/region/landsting varje år frivilligt tog på sig ansvaret för konferensen.

Det är för närvarande inte tydligt vem/vilka som ska ta ansvar för konferensen om inget landsting/region/annan organisation självmant erbjuder sig att göra det. Ordföranden och arbetsutskottets uppgift är att ge stöd men inte att ta hela ansvaret för konferensen.

Under några år har SLL och KI bidragit med nödvändiga ekonomiska resurser så att konferensen kan genomföras. MC har tagit hand om det administrativa och om kontakten med medlemmar och externa aktörer. Etiknätverkets arbetsutskott har medverkat i planeringen och genomförandet av konferensen. Föreläsarna har ställt upp under åren utan att begära arvode.

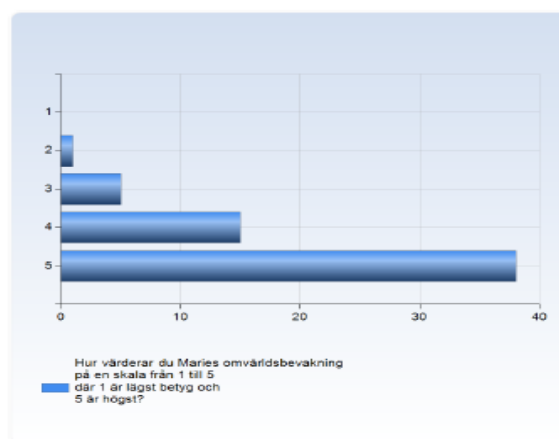
Givet förutsättningarna borde man tänka på följande:

- Att det är nödvändigt, om att det ska bli en konferens varje år, att (ett eller flera tillsammans) landsting, region, universitetssjukhus/sjukhus/annan organisation i ett tidigt skede (helst redan på konferensdagen) tar över stafettpinnen för att anordna nästa års konferens.
- Om det inte vore mer realistiskt att anordna en konferens vartannat år.
- Om det är etiknätverket som ska fortsätta anordna konferenser om praktiskt etikarbete.
- Om det inte borde finnas fler initiativ från myndigheter/andra ”starka” aktörer att regelbundet arrangera träffar/rundabordskonferenser för etiknätverkets medlemmar/etikgrupperna.

Fråga 3:

Hur värderar du Maries omvärldsbevakning på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?

Hur värderar du Maries omvärldsbevakning på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?	Antal svar
1	0 (0,0%)
2	1 (1,7%)
3	5 (8,5%)
4	15 (25,4%)
5	38 (64,4%)
Summa	59 (100,0%)

	Medelvärde	Standardavvikelse	Variationskoefficient	Min	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Max
Hur värderar du Maries omvärldsbevakning på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?	4,5	0,7	16,1 %	2,0	4,0	5,0	5,0	5,0

Höga siffror i enkäten visar på vikten av att någon bevakar området och håller alla i etiknätverket uppdaterade. På några månader har omvärldsbevakningen blivit mycket uppskattad, det visar enkäten men också all positiv feedback som MC har fått.

Kommentar:

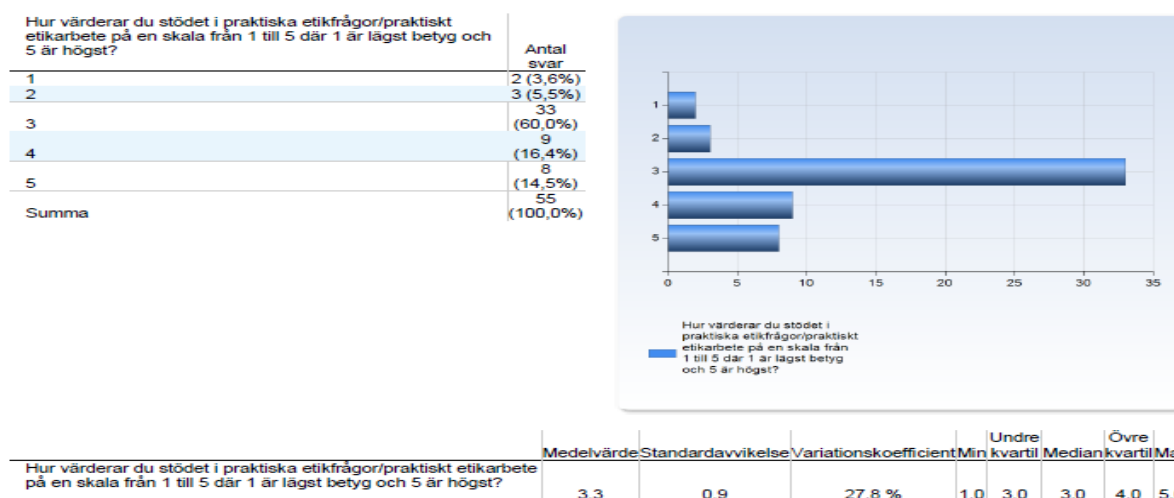
Sommaren 2016 efter pensioneringen startade MC omvärldsbevakningen. MC hade goda erfarenheter att som etksamordnare ha gjort liknande (i mindre omfattning) på KS i flera år.

För närvarande är omvärldsbevakningen resultatet av ett ideellt arbete och drivs med KI som plattform.

Ekonomiskt stöd skulle behövas för att säkra funktionen. En så pass omfattande bevakning när det handlar om så stora informationsflöden som det är idag tar ca 15 timmar/veckan.

Fråga 4:

Hur värderar du stödet i praktiska etikfrågor/praktiskt etikarbete på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?

Resultatet visar blandade svar och en stor mängd ”mittemellan”.

Det kan bero på att det inte är så många som frågat etiknätverket om stöd i praktiska etikfrågor/praktiskt etikarbete. För den som inte sökt stöd hos etiknätverket och provat på vad det kan ge var det svårt att värdera detta i enkäten.

Det går inte att utesluta att några som sökt stöd inte varit helt nöjda. I så fall var det kanske förväntningarna på vilket stöd etiknätverket kunde ge som varit större än vad som blev möjligt eftersom allt i etiknätverket bygger på ideella insatser.

Som det är idag har etiknätverket begränsade möjligheter men förfrågningar om stöd välkomnas alltid. Alla förfrågningar bidrar till att öka kunskapen.

Det visar sig att det oftast finns möjlighet att få många goda tips från andra i etiknätverket om hur man kan komma vidare även om etiknätverket inte kan ge praktiskt personligt stöd som en professionell konsult gör.

Kommentar:

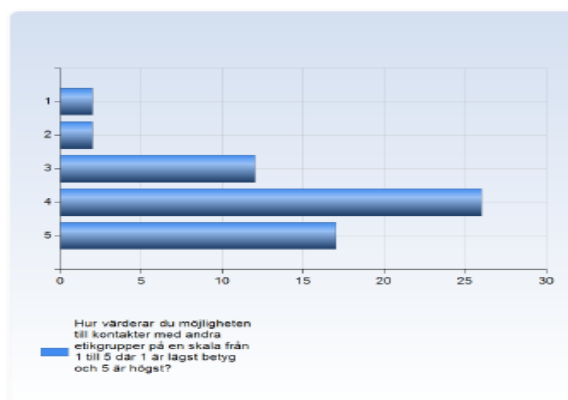
Det finns planer på att bilda en kärngrupp inom etiknätverket i november med representanter från etikgrupper i landsting/region/universitetssjukhus.

Förhoppningsvis kan kärngruppens medlemmar och arbete bidra till att skapa bättre förutsättningar att kunna ge stöd till varandra i framtiden.

Fråga 5:

Hur värderar du möjligheten till kontakter med andra etikgrupper på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?

Hur värderar du möjligheten till kontakter med andra etikgrupper på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?	Antal svar
1	2 (3,4%)
2	2 (3,4%)
3	12 (20,3%)
4	26 (44,1%)
5	17 (28,8%)
Summa	59 (100,0%)

Hur värderar du möjligheten till kontakter med andra etikgrupper på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?	Medelvärde	Standardavvikelse	Variationskoefficient	Min	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Max
	3,9	1,0	24,8 %	1,0	3,0	4,0	5,0	5,0

Övervägande höga siffror. Det vore intressant att få veta mer om varför en del respondenter värderar möjligheten lägre.

Kommentar:

Att skapa en möjlighet att få kontakt och utbyta erfarenheter med andra etikgrupper var just det som en gång i tiden motiverade initiativtagarna att lägga tid och kraft för att starta ett nationellt etiknätverk.

Det var en tid:

- då etikgrupperna inom hälso- och sjukvården var få
- då begreppet ”etikarbete” sökte sig ett konkret innehåll
- då tjänster som etiksamordnare eller liknande var en raritet
- då många ”eldsjälar” inom området kände sig isolerade på var sin del av landet
- då den nya tekniken för att kommunicera inte fanns/var så utbredd som den är idag

som kanske ännu mer än idag karakteriserades av stora skillnader över hela landet i hur etiken prioriteras i organisationerna.

Nationella etiknätverket bygger i grund och botten på att medlemmarna aktivt söker kontakt med varandra genom etiknätverket eller direkt sinsemellan. Etiknätverket som ofta kan förmedla kontakten verkar för att underlätta.

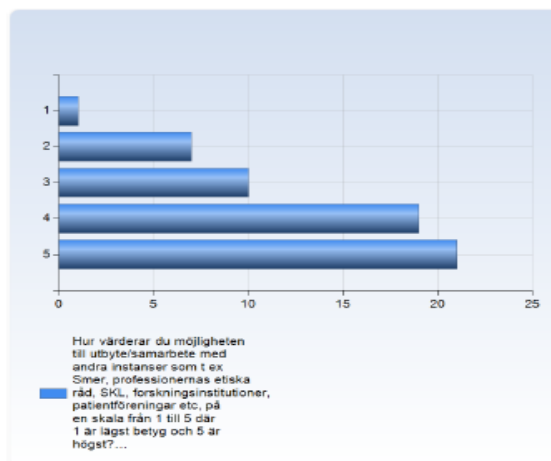
Formellt utsedda, ansvariga för etiken skulle behövas i varje landsting/region. Sverige saknar ett nationellt beslut om att det ska finnas etikgrupper i hälso- och sjukvården (som t.ex. i Norge) och därmed kan det vara svårt att veta vilka som har ansvar för etikfrågorna i landsting/regioner. Det försvårar kontakten.

Fler etikgrupper borde skapa egna (etik)webbsidor för att göra det lättare att hitta rätt kontakter.

Fråga 6:

Hur värderar du möjligheten till utbyte/samarbete med andra instanser som t ex Smer, professionernas etiska råd, SKL, forskningsinstitutioner, patientföreningar etc, på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?

Hur värderar du möjligheten till utbyte/samarbete med andra instanser som t ex Smer, professionernas etiska råd, SKL, forskningsinstitutioner, patientföreningar etc, på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?	
	Antal svar
1	1 (1,7%)
2	7 (12,1%)
3	10 (17,2%)
4	19 (32,8%)
5	21 (36,2%)
Summa	58 (100,0%)

	Medelvärde	Standardavvikelse	Variationskoefficient	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Max
Hur värderar du möjligheten till utbyte/samarbete med andra instanser som t ex Smer, professionernas etiska råd, SKL, forskningsinstitutioner, patientföreningar etc, på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?	3,9	1,1	27,9 %	1,0	3,0	4,0	5,0

Även här blandade svar och övervikt åt höga siffror. Samarbetet värderas högt av de flesta respondenter.

Kommentar:

Nationella etiknätverket har från starten varit ett öppet och välkomnande nätverk inriktat på utbyte och samarbete med andra aktörer inom området såsom akademiska institutioner, myndigheter, organisationer och särskilt etikgrupper på alla nivåer såsom Smer, SLS Etikdelegation, SSF etiska råd m.fl. Under åren har utbyten varit många och samarbetet har utökats. I många fall blir Nationella etiknätverket en viktig källa till information och kunskap för dessa externa aktörer. Det kommer förfrågningar flera gånger varje år.

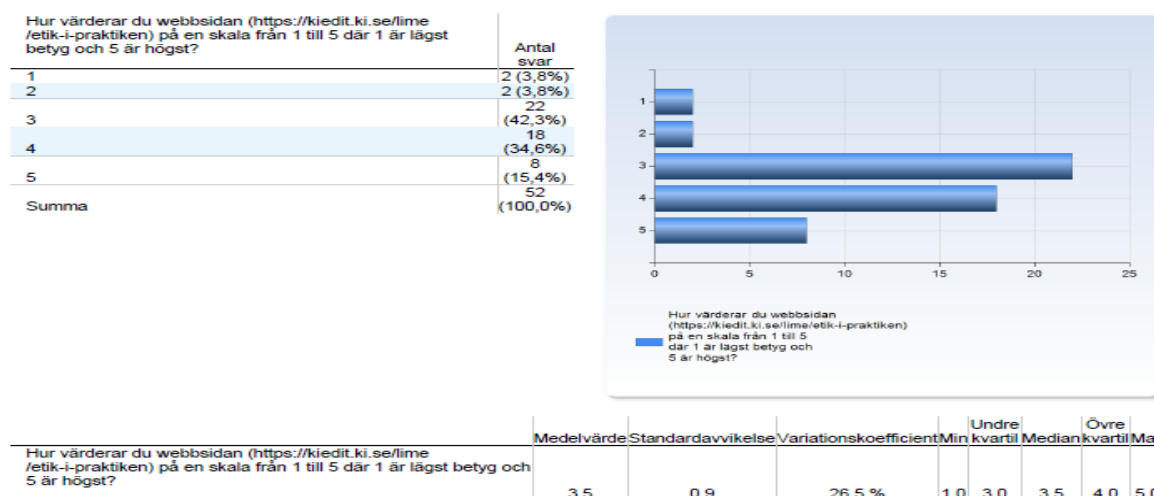
Etiknätverket används också av externa aktörer som möjlighet till att kommunicera viktig aktuell information till etikgrupper och etikansvariga för att snabbt nå många fler i landsting och regioner.

Fler initiativ önskas från externa aktörer att anordna möten och seminarier för etikgrupperna i hälso- och sjukvården. Etikgrupperna har bjudits in till samlingar några enstaka gånger tidigare under åren (bl.a. till Smer rundabords konferenser).

Det vore ett värdefullt stöd om dessa externa aktörer publicerade information om Nationella etiknätverket på respektive webbsida/länkade till etiknätverkets webbsida.

Fråga 7:

Hur värderar du webbsidan (<https://kiedit.ki.se/lime/etik-i-praktiken>) på en skala från 1 till 5 där 1 är lägst betyg och 5 är högst?

Webbsidan startade för mindre än ett år sen och verkar redan vara känd och uppskattad av många. Det anses av många värdefullt att information och dokument som berör aktuella etikfrågor och etiknätverket finns tillgängliga på internet.

Kommentar:

MC hade under några år utvecklat en etikwebbsida på Karolinska Sjukhuset med goda resultat. Därför tog MC initiativet hösten 2016 att öppna en webbsida med tema ”*Etik i praktiken*” med Karolinska Institutet som plattform och där etiknätverket kunde få en plats.

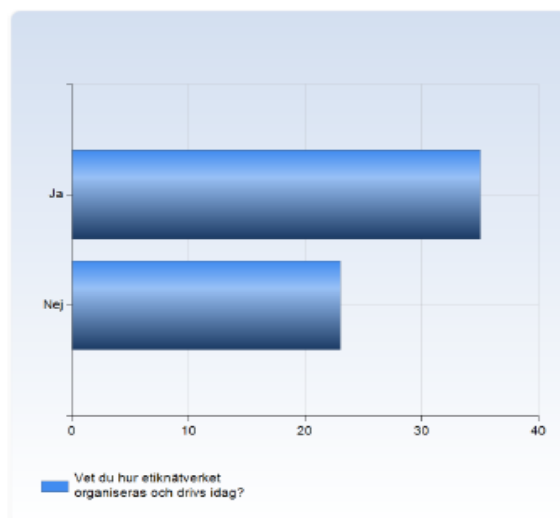
Webbsidan placerades under Centrum för Hälso- och sjukvårdsetiken (CHE), Institutionen för lärande, informatik, management och etik (LIME). MC fick och får fortsatt mycket hjälp av institutionens administratör, Annelie Jonsson, för att kunna administrera webbsidan. Läs mer på: https://kiedit.ki.se/lime/etik-i-praktiken?_ga=2.201851601.1744041910.1508231496-27154907.1466582929

Webbsidan ”Etik i praktiken” drivs med KI som plattform. KI har gjort möjligt att etiknätverket får en egen del i webbsidan.

Alla är välkomna med önskemål, synpunkter på webbsidan men bör komma ihåg följande: att underhålla och utveckla en webbsida kräver tid och arbete. Allt görs idag tack vare stöd från KI och en persons ideella insatser. Därför kan det ibland vara svårt att uppfylla önskemål från medlemmar som vill ha mer.

Fråga 8:**Vet du hur etiknätverket organiseras och drivs idag?**

Vet du hur etiknätverket organiseras och drivs idag?	Antal svar
Ja	35 (60,3%)
Nej	23 (39,7%)
Summa	58 (100,0%)

En betydande del av respondenterna vet inte hur etiknätverket organiseras och drivs idag. Och även för respondenterna som svarat ja är det inte säkert att dessa har rätt information. Mer regelbunden aktuell information kan behövas.

Det går för närvarande att hitta en kort information på webbsidan. Se nedan: *Vad är och vad gör Etiknätverket?* https://kiedit.ki.se/lime/etik-i-praktiken?_ga=2.31188863.1501896618.1508404449-27154907.1466582929

Kommentar:

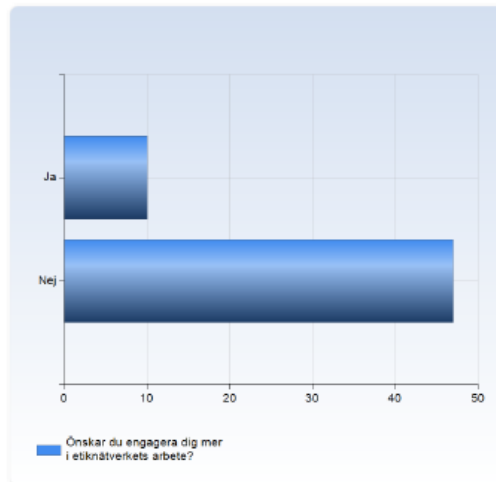
Det bör nämnas att det har varit svårt att få etiknätverkets organisation att fungera som det var tänkt. Svårt bland annat att:

- Ersätta personer i etiknätverkets arbetsutskott när någon har lämnat.
- Få landsting/regioner att ta över stafettpippen för att arrangera den årliga konferensen.

Belastningen blev större än nödvändigt för de som blev kvar eftersom det blev färre personer att dela arbetsbördan med.

Fråga 9:**Önskar du engagera dig mer i etiknätverkets arbete?**

Önskar du engagera dig mer i etiknätverkets arbete?	Antal svar
Ja	10 (17,5%)
Nej	47 (82,5%)
Summa	57 (100,0%)

Även om många respondenter inte har möjlighet är det glädjande och hoppningivande att några vill engagera sig.

Kommentar:

Medlemmarnas engagemang är så viktigt! Etiknätverket kan helt enkelt inte existera utan medlemmarnas insatser!

Det vore mycket värdefullt att ta vara på det engagemanget som finns. Ett första steg kan tas genom att medlemmarna som svarat att de vill engagera sig går vidare.

Fråga 10:**Om Ja på fråga 9, vad kan/vill du praktiskt bidra med?**

Om Ja på fråga 9, vad kan/vill du praktiskt bidra med?

kan bidra med psykiatrisk perspektiv och de frågor som dessa verksamheter kan ställas inför

Möjliggöra gemensamma träffar, samtal och diskussioner.

Vara en brygga mellan klinik och lärosäten

bildar en nationell styrgrupp med med representanter från alla likala/regionala etikgrupper som bevakar/ta upp aktuella frågor/lokala problem och presenterar de till övergripande instanser (SLS, SMER)

Bidra med ex praktiska fall.

jobbar enbart 50%, har tyvärr inte utrymme

Tycker att vi i kliniken oetiskt överbehandlar patienter vilket jag tycker skulle behöva diskuteras betydligt mer !

skulle gärna vilja möjlighet till någon mer form av kreativ kommunikation

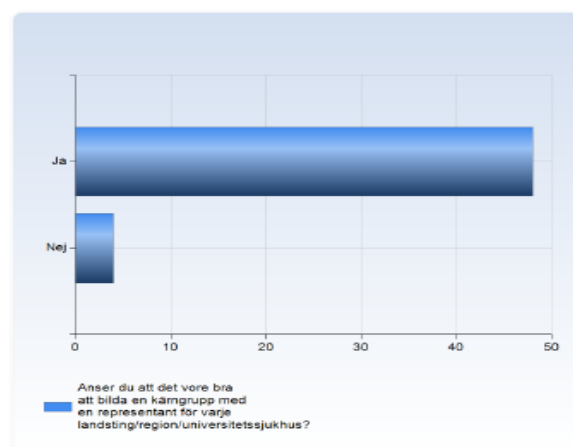
Det är en fördel när personerna som önskar bidra beskriver mer konkret hur detta ska kunna ske! Respondenternas förslag borde gå att förverkliga men för det behöver personerna som står bakom förslagen själva utveckla grundidén. Det är något som etiknätverket inte kan ta ansvar för. I etiknätverket kan man diskutera idéer med andra och man kan på detta sätt få ett visst stöd men det finns ingen instans där man kan lämna sina förslag för vidareutveckling. Ingen person/grupp i etiknätverket har sådana möjligheter, ett sådant uppdrag och ett sådant ansvar.

Om det kostar att förverkliga den idén man har bör man själv försöka ordna ekonomiskt stöd. Etiknätverket har inga ekonomiska resurser. MC använder för närvarande mycket tid för att söka pengar för finansieringen av etiknätverkets aktiviteter i första hand den årliga konferensen. Sponsorer villiga att stödja etiknätverket är få och det har inte varit nya på länge!

Fråga 11:

Anser du att det vore bra att bilda en kärngrupp med en representant för varje landsting/region/universitetssjukhus?

Anser du att det vore bra att bilda en kärngrupp med en representant för varje landsting/region /universitetssjukhus?	Antal svar
Ja	48 (92,3%)
Nej	4 (7,7%)
Summa	52 (100,0%)

Anser du att det vore bra att bilda en kärngrupp med en representant för varje landsting/region/universitetssjukhus?	Medelvärde	Standardavvikelse	Variationskoefficient	Undre kvartil	Median	Övre kvartil	Max
	1,1	0,3	25,0 %	1,0	1,0	1,0	2,0

Svaren visar att en stor majoritet (92 %) önskar att det ska bildas en kärngrupp med en representant för varje landsting/region/universitetssjukhus.

Kommentar: Varför bilda en kärngrupp?

I januari i år blev några av oss i etiknätverket inbjudna att föreläsa för SKL avdelning för vård och omsorg (Marie Chenik och Anders Castor) och i februari för att föreläsa för landstingsdirektörerna (Rose-Marie Isaksson).

Dessa två tillfällen fick oss att förstå behovet för etikgrupperna och etiknätverket att vara bättre förberedda för att kunna agera mer samlat och kraftfullt. Detta skulle kunna öka etiknätverket och etikgruppernas möjligheter att påverka beslutsfattare så att etiken ges högre prioritet i landsting och regioner.

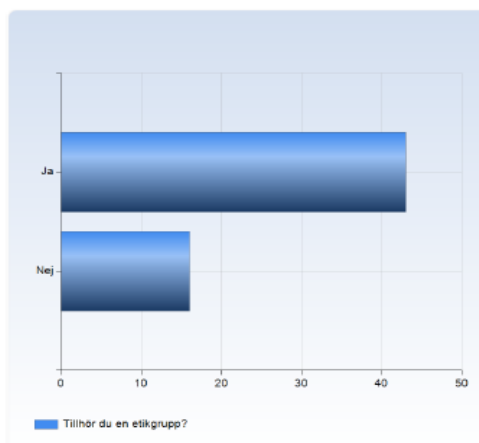
Vi konstaterade att det behövs mera tid att diskutera viktiga frågor - också "strategiska" frågor - med varandra. Det är svårt att få tiden att räcka till för fler diskussioner under den årliga konferensdagen då så mycket annat finns på agendan och så många personer deltar.

Efter att ha diskuterat med personerna i arbetsutskottet samt andra medlemmar idén om att bilda en ny kärngrupp tog MC initiativet till att bjuda in en representant från varje landsting/region till ett möte i direkt anslutning till den årliga konferensen i november. MC började söka efter aktuella kontaktpersoner i varje landsting/region/universitetssjukhus för att kunna bjuda in rätt personer. Ett förslag till agenda skickades till berörda. Det blev en bra respons. Förhoppningen är att kärngruppen kommer att bildas "officiellt" på mötet den 17 november.

Fråga 12:

Tillhör du en etikgrupp?

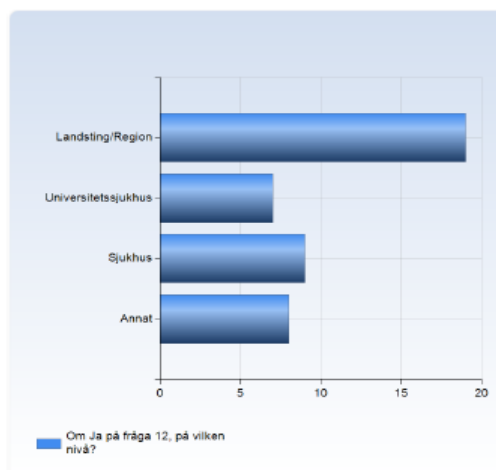
Tillhör du en etikgrupp?	Antal svar
Ja	43 (72,9%)
Nej	16 (27,1%)
Summa	59 (100,0%)

Fråga 13

Om Ja på fråga 12, på vilken nivå?

Om Ja på fråga 12, på vilken nivå?	Antal svar
Landsting/Region	19 (44,2%)
Universitetssjukhus	7 (16,3%)
Sjukhus	9 (20,9%)
Annat	8 (18,6%)
Summa	43 (100,0%)

Drygt 70 % av respondenterna svarar att de tillhör en etikgrupp och de flesta att etikgruppen finns på landsting/regionnivå.

En av respondenterna som själv ingår i en etikgrupp kommenterar så här: *”Det är svårt att tänka sig att man kan göra något på hemmaplan om det inte existerar någon lokal etikgrupp. Tungt lass att dra när man kommer hem med inspiration t.ex. från nationella etknätverket och man inte har möjlighet att förmedla och förmera det man tar med sig”.*

Kommentar: Det skulle kunna tolkas som att de flesta landsting/regioner har en etikgrupp. Vi vet att så inte är fallet efter en kartläggning som gjordes 2015 se webbsidan.

https://kiedit.ki.se/sites/default/files/etiknatverket_kartlaggning_2015_etikgrupper_landstings_regionsniva.pdf

Man kan anta att om det finns en etikgrupp och man tillhör etikgruppen blir det lättare att delta i och dra nytta av etknätverket/andra viktiga nätverk och aktiviteter och vidare lättare att hämta in mer information om etik, få fler tillfällen att diskutera etikfrågor, att utbyta erfarenheter etc.

Fråga 14:

Är det något du vill tillägga?

En respondent som är f.d. medlem i en regional etikgrupp och har nu uppdrag i ledning och styrning på regional nivå skriver att *"Nätverket med lästips, diskussioner och möjligheter till kloka kontakter är ovärderligt i mitt och kollegornas arbete"*.

Två respondenter skriver att trots att de nu har andra arbetsuppgifter, har de valt att vara kvar i det nationella etknätverket.

En respondent saknar representation från lärosäten och tror att det skulle vara värdefullt om klinik och lärosäten samarbetade kring etikfrågor.

En person önskar att det fanns mer etiskt stöd i kliniken av en lätt tillgänglig etikgrupp.

En person vill förtydliga svaret på fråga 11 *"vill svara vet ej"* och på fråga 13 *"vill svara på landsting/regionnivå, på sjukvårdsregionnivå, nordisknivå och nationellnivå"*.

En respondent skriver att hen skulle vilja kunna engagera sig mer.

Och till slut vill tre respondenter tacka:

"Tack för det fantastiskt inspirerande arbete ni gör!"

"Tack till Marie för allt arbete och nyhetsuppdatering"

"Tack för allt arbete ni lägger ner!!"